

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2018/2019

Etap wojewódzki – data 19.02.2019 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

Instrukcja dla ucznia

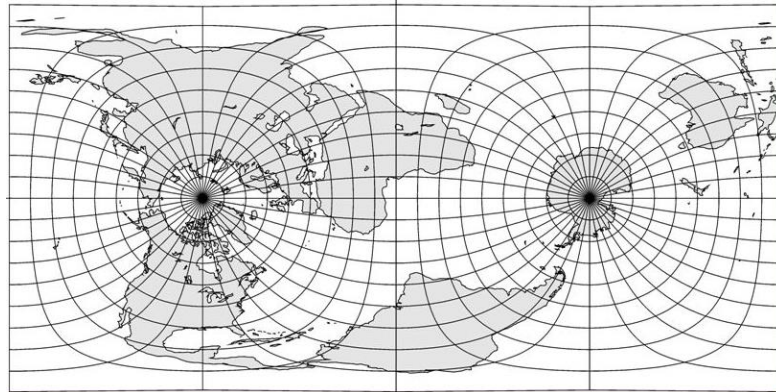
Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 17 stron i zawiera **36** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

Zadanie 1. (0 – 1 p.)

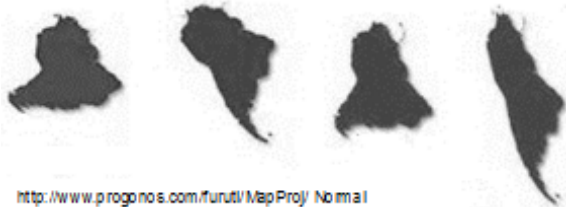
Na przedstawionej mapie zaznacz kolorem (długopisem) całą długość równika.

Internet, Grafika: kartografia-matematyczna-odwzorowania-walcowe-wiernokatne-mercatora

Zadanie 2. (0 – 1 p.)

Rysunek przedstawia kontury jednego kontynentu w różnych odwzorowaniach kartograficznych. Rozpoznaj kontynent i zapisz jego nazwę.

Odpowiedź:

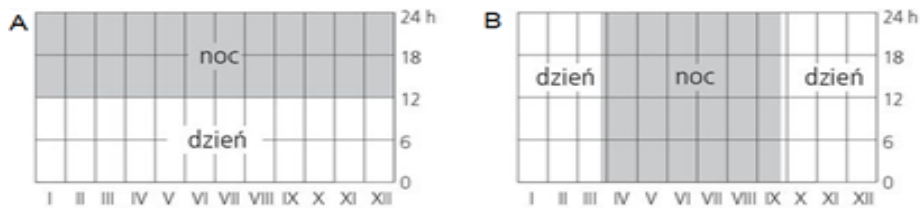
<http://www.progonos.com/funutil/MapProj/Normal>

Zadanie 3. (0 – 2 p.)

Na rysunkach przedstawiono czas trwania dni (kolor biały) i nocy (kolor szary) w ciągu roku w wybranych miejscach kuli ziemskiej.

Do każdego rysunku przyrządź jedno spośród podanych niżej miejsc, dopisz właściwą cyfrę.

1. biegun północny
2. biegun południowy
3. równik
4. koło podbiegunowe północne

Źródło: R. Demachowski, G. Młynarczyk, E. Pelle, *Geografia - zadania na mapach konturowych i topograficznych*, Demart, Warszawa 2004

A. -

B. -

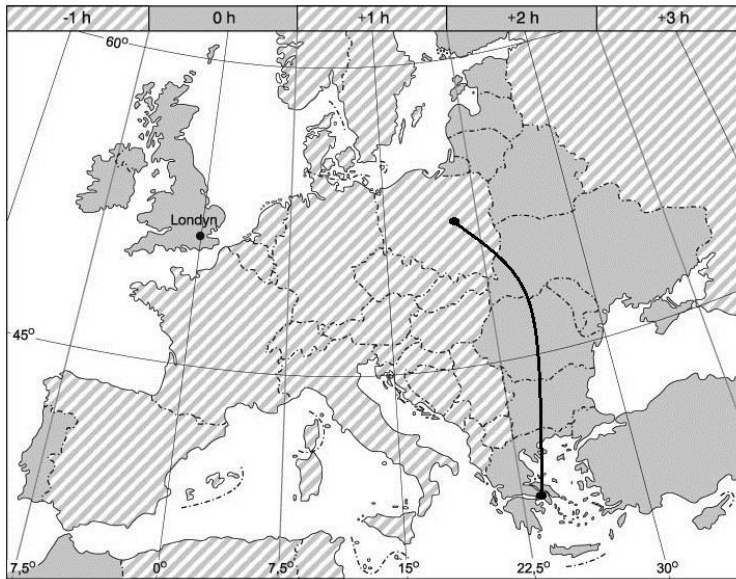
Zadanie 4. (0 – 4 p.)

Podkreśl nazwy wysp, na których występują:

dni i noce polarne	Borneo / Galapagos / Nowa Ziemia / Spitsbergen / Ziemia Ognista
Słońce górujące w zenicie	Borneo / Galapagos / Nowa Ziemia / Spitsbergen / Ziemia Ognista

Zadanie 5. (0 – 7 p.)

Na mapie stref czasowych Europy zaznaczono trasę przelotu samolotu z Warszawy do Aten.

Na podstawie: Puls Ziemi, Diagnostyka, Nowa Era, 2018

A – Oceń, które z podanych informacji są prawdziwe. Przy zdaniach prawdziwych zaznacz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

Ukraina jest pierwszym krajem, nad którym przelatuje samolot po opuszczeniu przestrzeni powietrznej Polski.	P	F
Trasa samolotu prowadzi przez przestrzeń powietrzną Rumunii i Bułgarii.	P	F
Wszystkie kraje na trasie przelotu należą do Unii Europejskiej.	P	F

B – Zaznacz na mapie litrami A – C państwa, w stolicach których znajdują się obiekty przedstawione na zdjęciach.

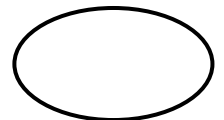
Internet, Grafika

C – Oblicz, którą godzinę będą wskazywały zegary w Atenach w czasie lądowania samolotu, jeżeli lot trwa ok. 2 godzin 30 minut. Samolot wystartował z Warszawy o godzinie 22.00.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 6. (0 – 3 p.)

W tabeli podano nazwy obiektów geograficznych, które znajdują się na obszarze krajów sąsiadujących z Polską. Uzupełnij tabelę nazwami państw.

Kraj	Pasma górskie	Rzeki
	Karpaty	Dniepr, Dniestr
	Sudety	Łaba, Wełtawa
	Alpy	Dunaj, Łaba

Zadanie 7. (0 – 2 p.)

Wybierz odpowiedzi. Które z podanych cech środowiska przyrodniczego są wspólne dla:

- Południowych sąsiadów Polski: Czech i Słowacji?

- I. Brak dostępu do morza.
- II. Przewaga terenów nizinnych
- III. Bardzo duże zasoby surowców energetycznych.

A. tylko I B. I i III C. I, II i III D. I i III

- Wschodnich sąsiadów Polski: Litwy, Białorusi i Ukrainy?

- I. Przewaga terenów nizinnych, brak obszarów depresyjnych.
- II. Duże kompleksy urodzajnych czarnoziemów.
- III. Dobrze rozwinięta linia brzegowa.

A. tylko I B. I i III C. I, II i III D. I i III

Zadanie 8. (0 – 3 p.)

Do opisu dobierz nazwę parku narodowego zakreślając w tabeli przypisaną mu literę.

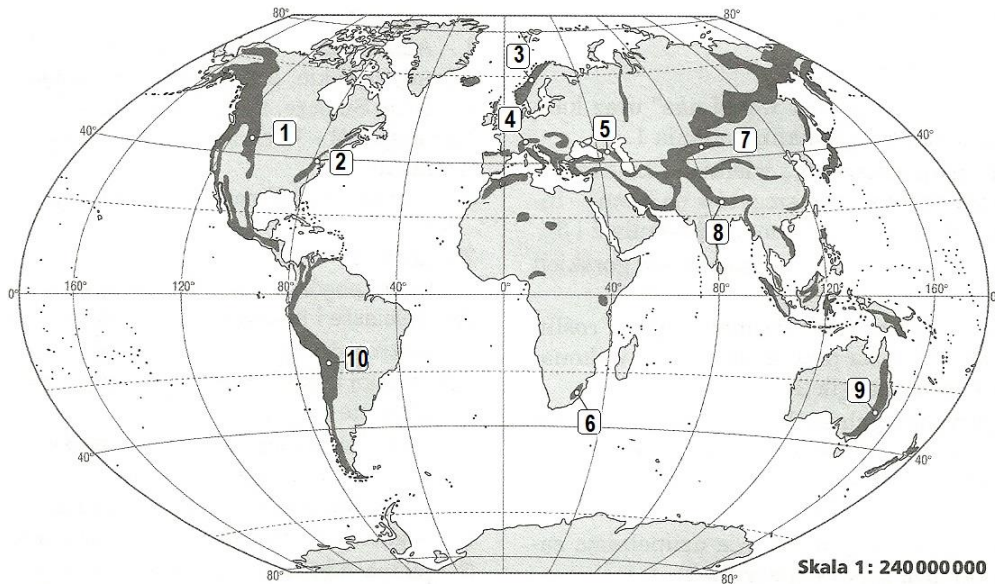
Parki narodowe: A – Biebrzański PN, D – PN Ujście Warty,
 B – Bieszczadzki PN, E – PN Bory Tucholskie,
 C – Roztoczański PN, F – PN Gór Stołowych.

Opis	Park narodowy
W tym parku szczególnej ochronie podlegają łąki wysokogórskie nazywane połoninami.	A / B / C / D / E / F
Jest to największy park narodowy, który ochroną obejmuje największy obszar torfowisk w Polsce.	A / B / C / D / E / F
Park znajduje się na terenie rozlewiska najdłuższego dopływu Odry, obszar jest ostoją dla ptactwa wodnego.	A / B / C / D / E / F

Zadanie 9. (0 – 5 p.)

Na mapie cyframi 1 – 10 oznaczono położenie wybranych pasm górskich.

Źródło: Pomysły
na lekcje 6,
Nowa Era,
Warszawa 2014

A – Oceń, które z podanych informacji są prawdziwe. Przy zdaniach prawdziwych zaznacz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

Cyfrą 1 oznaczono Appalachy, a cyfrą 9 Wielkie Góry Wododziałowe.	P	F
Cyfrą 6 oznaczono najwyższy masyw górski w Afryce.	P	F
Najdłuższym pasmem górskim na świecie są Andy oznaczone cyfrą 10.	P	F
Szczyty powyżej 8000 m n.p.m. znajdują się tylko w Himalajach.	P	F

B – Wybierz prawidłowe dokończenie zdania.

Warstwy skalne na obszarze dzisiejszych Himalajów zostały sfałdowane i wypiętrzone podczas:

- A – kaledońskich ruchów górotwórczych,
- B – hercyńskich ruchów górotwórczych,
- C – alpejskich ruchów górotwórczych,
- D – kaledońskich i hercyńskich ruchów górotwórczych.

Zadanie 10. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Który typ gór powstaje, gdy ruch płyt litosfery spowoduje spękanie i wypiętrzenie sztywnych masywów skalnych?

- A – góry skaliste, B – góry zrębowe, C – góry niskie, D – góry fałdowe.

Zadanie 11. (0 – 2 p.)

W tabeli przedstawiono maksymalne wysokości bezwzględne na wybranych kontynentach. Wybierz odpowiednie wielkości i oblicz największą różnicę wysokości względnej (deniwelację terenu) w Azji. Zapisz wynik z jednostką.

Szczyt górski	Wysokość w m n.p.m.
Mount Everest	8848
Kibo	5895
Mount Blanc	4807

Depresja	Wysokość w m p.p.m.
Morze Martwe	430
Jezioro Assal	155
Nizina Nadkaspijska	28

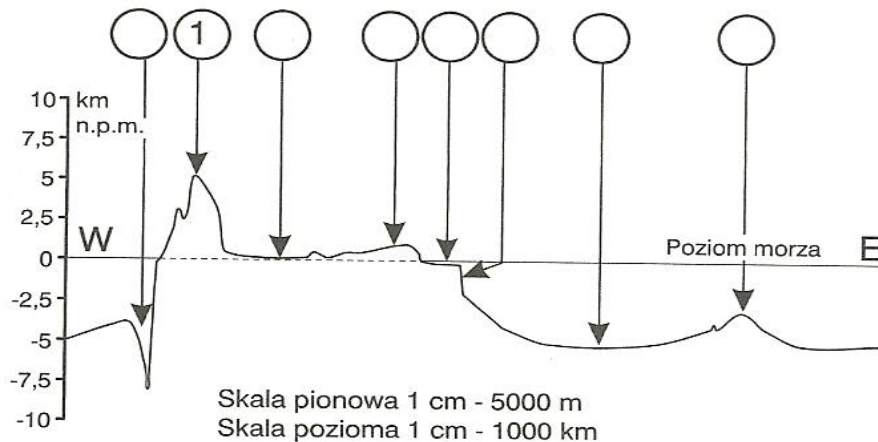
Na podstawie: <http://www.wiking.edu.pl>

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 12. (0 – 5 p.)

Rysunek przedstawia profil hipsometryczny Ameryki Południowej i przyległych części oceanów wzdłuż zwrotnika Koziorożca.

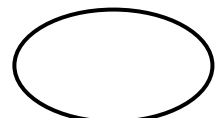

Źródło: P. Wład, Geografia, Wydawnictwo Oświatowe ORTUS, Piaseczno 2005

A – Rozpoznaj podane poniżej wielkie formy rzeźby powierzchni Ziemi i oznacz je cyframi 2 – 8 na przekroju.

1. góry	5. rów oceaniczny
2. wyżyna	6. basen oceaniczny
3. nizina	7. grzbiet oceaniczny
4. szelf	8. skłon (stok) kontynentalny

B – Zakreśl w powyższym zestawieniu nazwy wszystkich form rzeźby powierzchni Ziemi, które są częścią cokołu kontynentalnego.

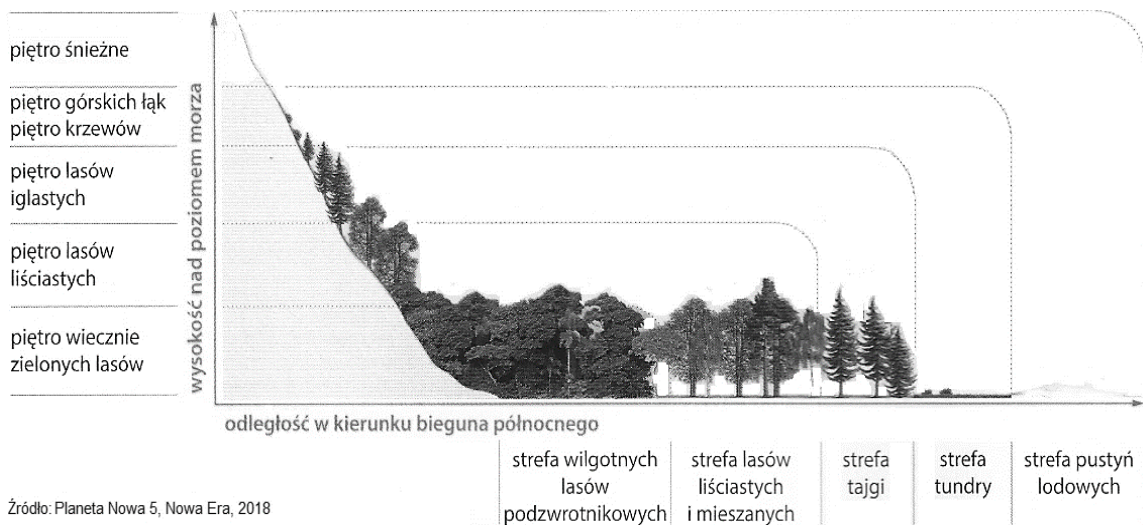
Zadanie 13. (0 – 2 p.)

Wybierz dwa poprawne zestawienia warunków klimatycznych, typowych dla nich formacji roślinnych i obszaru ich występowania.

	Typ klimatu	Warunki klimatyczne	Formacja roślinna	Obszar występowania
A	równikowy wybitnie wilgotny	niewielkie roczne amplitudy temperatury powietrza z porą suchą i deszczową	wilgotny las równikowy	Archipelag Malajski
B	umiarkowany ciepły morski	ciepłe lato, łagodna zima, równomierne w ciągu roku opady	lasy liściaste i mieszane	Półwysep Bretoński
C	klimat polarny	prawie przez cały rok ujemne temperatury powietrza, niewielkie roczne sumy opadów	pustynia lodowa	Wnętrze Grenlandii
D	zwrotnikowy suchy	gorące i suche lato, wilgotna i łagodna zima	pustynia gorąca	Półwysep Arabski

Zadanie 14. (0 – 2 p.)

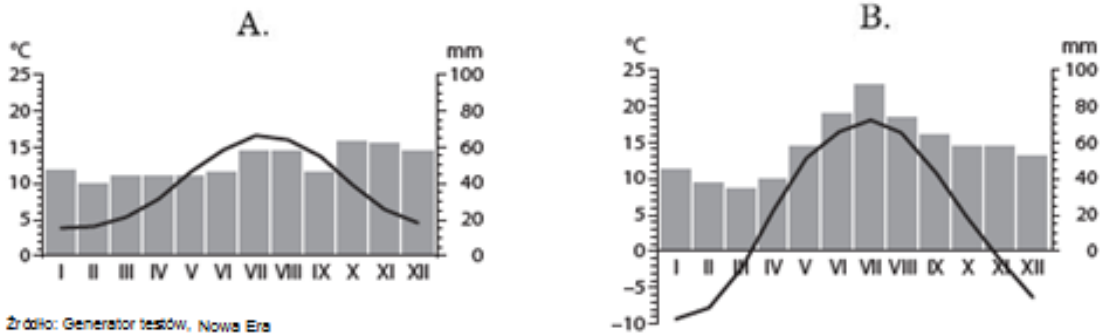
Rysunek przedstawia podobieństwo roślinności niektórych stref krajobrazowych i pięter roślinności w górach. Wybierz odpowiedzi.

- Piętro regła górnego w Tatrach przypomina krajobraz:
 - A – strefy lasów liściastych i mieszanych, B – strefy tajgi,
 - C – strefy pustyń lodowych, D – strefy tundry.
- Krajobraz hal tatrzańskich odpowiada krajobrazowi:
 - A – wyspy Ziemia Baffina, B – sawanny w Sudanie.
 - C – półwyspu Jukatan, D – makii śródziemnomorskiej.

Zadanie 15. (0 – 2 p.)

Zaznacz literę, którą oznaczono klimatogram sporządzony dla stacji położonej w klimacie umiarkowanym kontynentalnym. Oblicz roczną amplitudę temperatury powietrza w tej stacji.

Źródło: Generator testów, Nowa Era

Obliczenia:

Odpowiedź: Roczna amplituda temperatury powietrza wynosi

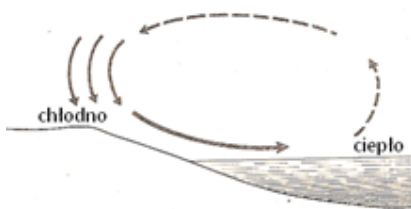
Zadanie 16. (0 – 2 p.)

Wybierz wszystkie cechy, które świadczą o przejściowości klimatu Polski.

- A – Występowanie sześciu termicznych pór roku.
- B – Duża zmienność typów pogody w ciągu roku.
- C – Spadek temperatury powietrza wraz z wysokością n.p.m.
- D – Najwyższa średnia miesięczna temperatura powietrza występuje w lipcu.

Zadanie 17. (0 – 1 p.)

Rysunek przedstawia warunki powstawania wiatru lokalnego, zmieniającego się w cyklu dobowym. Podaj pełną nazwę przedstawionego wiatru.

Nazwa wiatru:

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Połącz w pary nazwę cyklonu tropikalnego z regionem świata, w którym występuje.

1. cyklon	A. Ocean Spokojny - morza południowo - wschodniej Azji
2. tajfun	B. Ocean Indyjski - Morze Arabskie, Zatoka Bengalska
3. willy - willy	C. Ocean Atlantycki – Morze Karaibskie, Zatoka Meksykańska
4. huragan	D. Ocean Spokojny - u północnych wybrzeży Australii

1. - 2. - 3. - 4. -

Zadanie 19. (0 – 3 p.)

Skreśl część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania prawidłowo opisywały mechanizm powstawania monsunu letniego w Azji Południowo - Wschodniej.

Latem nad rozgrzany kontynentem azjatyckim panuje **podwyższone / obniżone** ciśnienie atmosferyczne. W tym czasie nad oceanem zalega **chłodniejsze / cieplejsze** i wilgotniejsze powietrze więc występuje **podwyższone / obniżone** ciśnienie atmosferyczne. Wiatr wieje z oceanu w kierunku lądu i przynosi obfite opady deszczu.

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

Wielowiekowa tradycja uprawy ryżu w Azji Południowo-Wschodniej sprawiła, że państwa tego regionu zyskały nazwę krajów „kultury ryżu”. Wybierz informację, która **nie** odnosi się do określenia „kultura ryżu”.

- A – Ryż eksportuje się do wielu krajów świata.
- B – Sposoby uprawy ryżu decydują o ubiorze rolników.
- C – Ryż jest podstawowym składnikiem kuchni azjatyckiej.
- D – Ze słomy ryżowej wyrabia się wiele produktów codziennego użytku.

Zadanie 21. (0 – 2 p.)

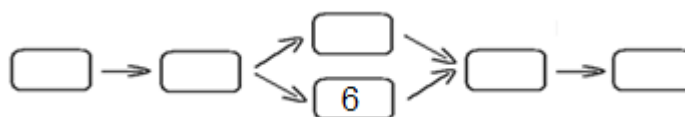
Na Bliskim Wschodzie nie hoduje się trzody chlewnej, a Indie posiadają największe na świecie pogłowie bydła. Do religii dobierz kraj i rodzaj mięsa nie spożywanego ze względów religijnych.

Religia	Przykład kraju	Rodzaj mięsa nie spożywany ze względów religijnych.
Hinduizm	Indie / Irak / Izrael	wieprzowina / wołowina
Islam	Indie / Irak / Izrael	wieprzowina / wołowina

Zadanie 22. (0 – 3 p.)

Uporządkuj zjawiska występujące współcześnie w strefie Sahelu w takiej kolejności, aby przedstawiały ciąg przyczynowo – skutkowy. Wpisz w kratki w odpowiedniej kolejności cyfry.

- 1. Niedobór żywności.
- 2. Pustynnienie.
- 3. Nadmierny wypas zwierząt.
- 4. Gwałtowny wzrost liczby ludności.
- 5. Erozja gleby, słabe odrastanie trawy.
- 6. Wypalanie sawanny pod uprawy.

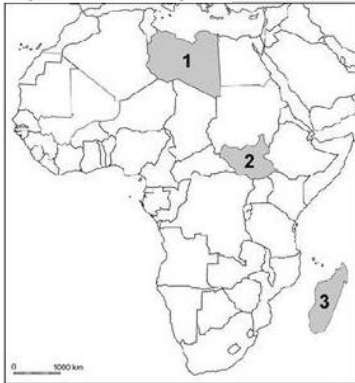

Zadanie 23. (0 – 2 p.)

Na mapie cyframi 1 – 3 zaznaczono wybrane państwa w Afryce. Na podstawie opisu zapisz nazwę kraju i numer, którym oznaczono go na mapie.

Walki zbrojne między grupami ludności na tle religijnym oraz o dostęp do złóż ropy naftowej uznawane są za najdłuższą wojnę domową w Afryce. Doprowadziły one do powstania nowego państwa w wyniku odłączenia się od kraju już istniejącego. Nie zakończyło to jednak konfliktu, który szybko przekształcił się w wojnę o podłożu etnicznym pomiędzy największymi grupami ludności.

Na podstawie: www.d-maps.com

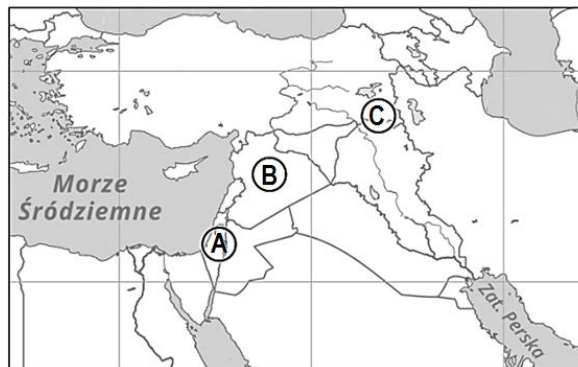
Odpowiedź: -
Numer Nazwa kraju

Zadanie 24. (0 – 2 p.)

Na mapie literami A - C zaznaczono miejsca niektórych współczesnych konfliktów. Połącz w pary opis konfliktu z miejscem jego występowania.

1. Krwawa wojna domowa w Syrii. Wielu ludzi uciekło do krajów sąsiednich. Część uchodźców przyłączyła się do Europy, co dało początek jednej z największych fal migracji na nasz kontynent.
2. Naród Kurdyjski, mieszkający na pograniczu kilku państw, dążył do utworzenia własnego państwa. Obecnie stara się o uzyskanie pełnych praw jako mniejszość narodowa.
3. Na walkę o terytorium nakładają się podziały etniczne i religijne oraz duże różnice w zamożności Izraelczyków i Palestyńczyków. Utworzenie Autonomii Palestyńskiej także nie zapewniło spokoju.

Na podstawie:
www.dlanauczyciela.pl

Odpowiedź: 1. 2. 3.

Zadanie 25. (0 – 3 p.)

Wybierz odpowiedzi.

Które z podanych cech środowiska geograficznego są charakterystyczne dla:

- Stanów Zjednoczonych?
 - I. W kraju jest wiele zakładów przemysłu nowoczesnych technologii.
 - II. Na wschodnim wybrzeżu powstał wielki obszar zurbanizowany – megalopolis.
 - III. Rolnictwo wytwarza znaczne nadwyżki żywności, które są przeznaczone na eksport.

A. tylko I B. I i III C. I, II i III D. I i III

- Japonii?
 - I. Rolnictwo jest intensywne i zmechanizowane.
 - II. Dynamicznie rozwija się przemysł wysokich technologii.
 - III. Kraj jest światowym importersurowców energetycznych.

A. tylko I B. I i III C. I, II i III D. I i III

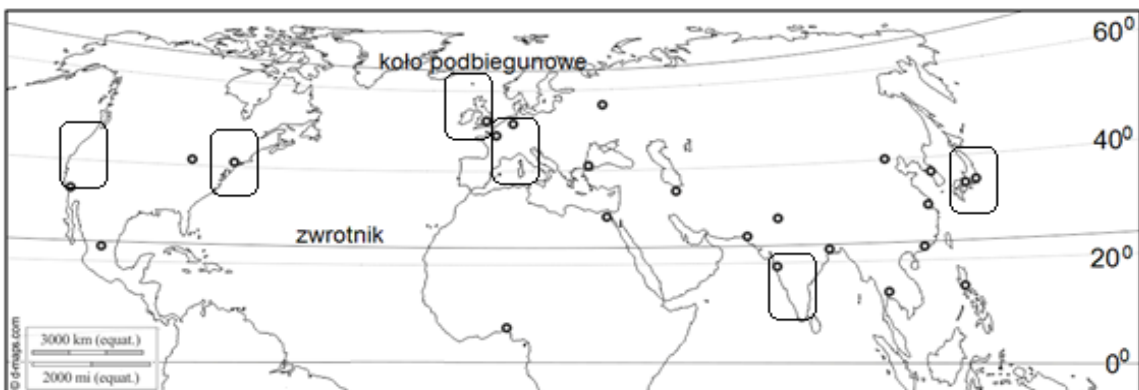
- Brazylii?
 - I. Wielkim bogactwem kraju są wilgotne lasy równikowe.
 - II. Największe skupiska ludności znajdują się na wybrzeżu.
 - III. Na obrzeżach wielkich miast powstają fawele – dzielnice biedy.

A. tylko I B. I i III C. I, II i III D. I i III

Zadanie 26. (0 – 4 p.)

Na mapie wyróżniono kratkami podane poniżej technopolia, czyli miejsca w których koncentrują się zakłady przemysłu wysokiej technologii. Wpisz na mapę cyfry wskazujące ich lokalizację.

1. Bangalur	4. Korytarz M4
2. Dolina Krzemowa	5. Turyn
3. Wyspa Krzemowa	6. Boston

Zadanie 27. (0 – 1 p.)

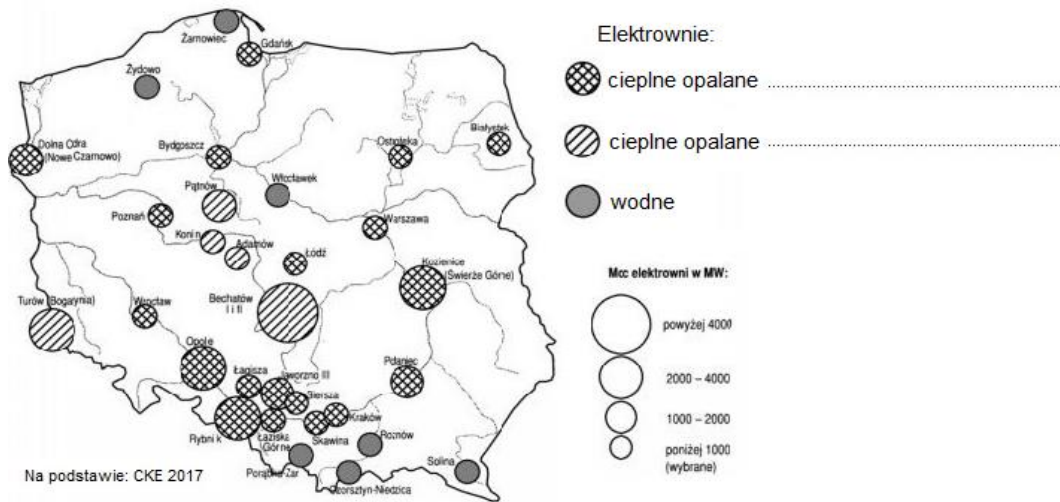
Wybierz odpowiedź. Które z poniższych czynników decydują o lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii?

- I. Łatwy dostęp do lotnisk, autostrad, sieci telefonicznych i Internetu.
- II. Możliwość zatrudnienia wysoko wykwalifikowanych pracowników.
- III. Czyste środowisko potrzebne w procesie produkcyjnym oraz zapewniające dobre warunki mieszkaniowe i rekreacyjne dla pracowników.

- A. tylko I B. I i III C. I, II i III D. II i III

Zadanie 28. (0 – 2 p.)

Na mapie zaznaczono największe elektrownie w Polsce. Uzupełnij objaśnienia mapy nazwami surowców energetycznych.

Zadanie 29. (0 – 4 p.)

Na mapie literami zaznaczono wybrane krainy geograficzne. Połącz w pary krainę z czynnikiem utrudniającym rozwój rolnictwa na jej obszarze.

Czynniki:

- 1 – urozmaicona rzeźba i duże zagrożenie erozją gleb,
- 2 – krótki okres wegetacyjny i słabe gleby,
- 3 – niewielkie opady i przesuszenie gleby,
- 4 – płytko zalegające wody gruntowe,
- 5 – przewaga słabych gleb.

Odpowiedź: A. B. C. D. E.

Zadanie 30. (0 – 2 p.)

Wybierz dwie odpowiedzi. Przyczyną starzenia się społeczeństwa w Polsce jest:

- A – niski przyrost naturalny, B – system ulg dla rodzin wielodzietnych,
 C – wzrost liczby imigrantów, D – wydłużenie się średniej długości trwania życia.

Zadanie 31. (0 – 3 p.)

Wykonaj potrzebne obliczenia i uzupełnij luki w tabeli przedstawiającej wybrane dane statystyczne o ruchu naturalnym i migracjach ludności Polski w 2016 r.

Urodzenia żywe	Zgony	Emigracja	Imigracja	Przyrost naturalny	Saldo migracji	Przyrost rzeczywisty
w tysiącach						
382		12	13	- 6		

Źródło: Rocznik Statystyczny RP, GUS 2018

Zadanie 32. (0 – 2 p.)

Podaj nazwy polskich miast, w których wykonano fotografie obiektów znajdujących się na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO.

Internet, Wikipedia

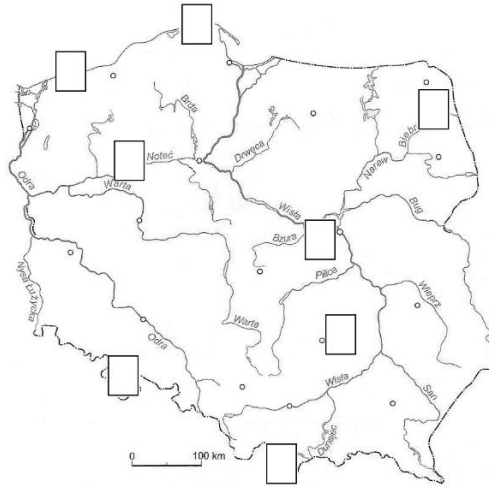
Odpowiedź:

Odpowiedź:

Zadanie 33. (0 – 10 p.)

Na mapie kratkami zaznaczono położenie niektórych obiektów geograficznych opisanych w tabeli.

Numer na mapie	Obiekt	Proces
1.	Klif w Trzęsaczu	
2.	Gołoborza na Łysicy	
3.	Wydmy w Puszczy Kampinoskiej	
4.	Pradolina Toruńsko - Eberswaldzka	

A – Zlokalizuj na mapie podane obiekty geograficzne. Wpisz w kratki na mapie odpowiednie cyfry wskazując położenie obiektów.

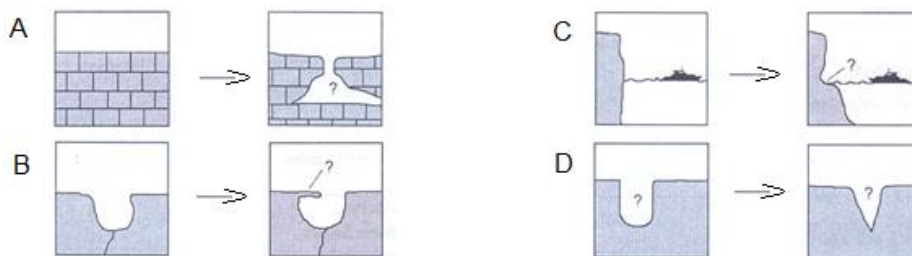
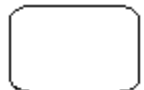
B – Zakreśl w tabeli nazwy obiektów znajdujących się w parkach narodowych.

C – Uzupełnij tabelę dobierając do każdego obiektu geograficznego dominujący proces, który doprowadził do jego powstania.

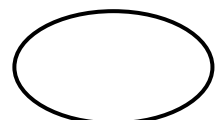
Procesy: akumulacja fal morskich, akumulacja rzeczna, erozja wód polodowcowych, akumulacja wiatru, erozja fal morskich, wietrzenie chemiczne, wietrzenie mechaniczne.

Zadanie 34. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. W którym zestawie grafik wykonujący rysunki pomylił się, ponieważ zamienił kolejność początkowego i końcowego etap tworzenia się formy terenu?

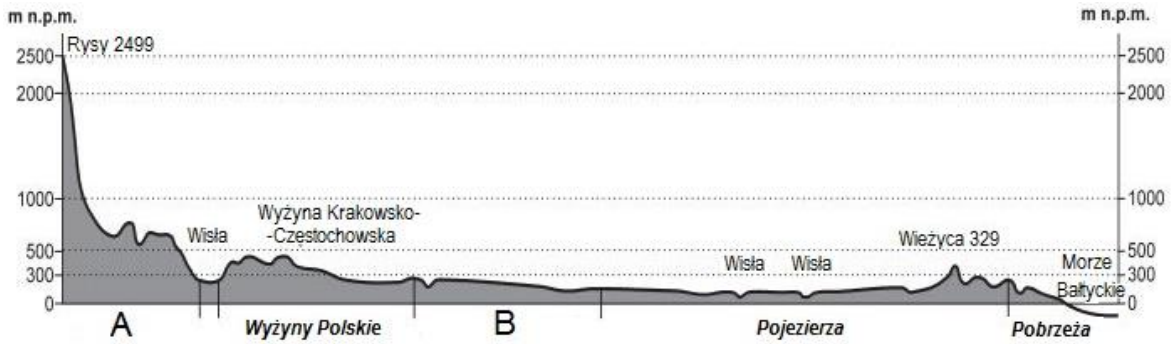

Na podstawie: T. Kozłoi W. Srokosz, M. K. Szmigel, Geografia, Wydawnictwo Szkolne Omega, Kraków 2001

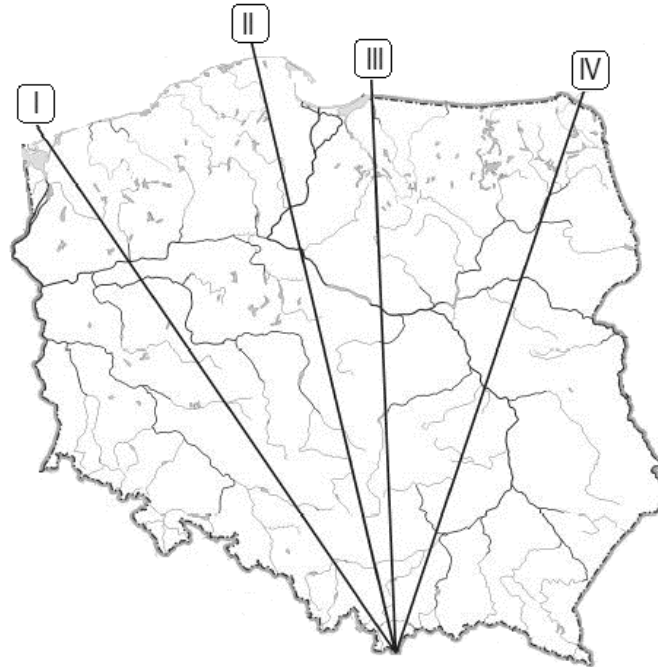

Zadanie 35. (0 – 4 p.)

Rysunek przedstawia profil hipsometryczny. Na mapie zaznaczono cztery linie opisane cyframi I – IV.

Źródło: CKE 2015

A – Wybierz odpowiedzi.

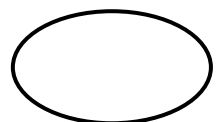
- Przez wszystkie pasy rzeźby poprowadzono linie:

A. tylko I	B. I i II	C. I, II i III	D. I, II, III i IV
------------	-----------	----------------	--------------------
- Linie, wzdłuż której wykonano profil oznaczono na mapie cyfrą:

A – I,	B – II,	C – III,	D – IV.
--------	---------	----------	---------

B – Zapisz nazwy pasów rzeźby oznaczonych na profilu literami A i B.

A - B-

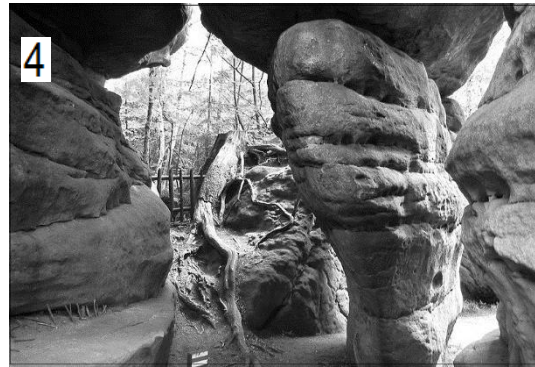
Zadanie 36. (0 – 3 p.)

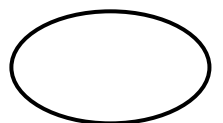
Połącz w pary nazwy atrakcji przyrodniczych z numerami zdjęć, które je przedstawiają.

A – Maczuga Herkulesa, B – Błędne Skąły, C – Przełom Dunajca, D – Wielka Siklawa

Internet, Grafika

Odpowiedź: A -, B -, C -, D -

Brudnopis